

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor.
Negyedévre 2 kor. 50 fill. = Egyes szám ára 10 fillér.

Főszerkesztő:

Dr. Böhm Aladár.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Fuchs Lipót.

Megjelenik: minden csütörtök és vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjes, Pétercaza 37-ik szám.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Csatoljuk vissza Dalmáciáit!

Ira dr. Haraszti kir. tan.*

Igazán hatalmas és gazdaságilag független csak az ország lehet, a melynek tengere van. A tengernek e nagy fontosságát az Árpád- és az Anjou-királyok való, messzire teki-tó nagy királyaink már évszázadokkal ezeltől felismerték. Ezért Szent László és Kálmán — kik Dalmáciát elfoglalták —, II. István, II. Gejza, III. Béla, Róbert Károly, Nagylajos mindig törekedtek hatalmukat megszilárdítani Dalmáciában, melynek virágzása összeesküszik Magyarország fénykorával.

Dalmáciát állandóan és végleg Kálmán királyunk csatolta a magyar szent koronához. Az ő láng-lelkében fogamzott meg a nagyszerű eszme, hogy Dalmácia megszerzése által Magyarországot tengeri hatalomá emelje s így népének a világkereskedelemben részt nyisson.

A magyar uralom Dalmácia egyes részei fölött a XI-ik század végétől a XVI. század elejéig tartott a Nagy Lajos alatt egész Dalmácia a Quarnerótól Durazsözög Magyarorszáig volt.

* Ezen nagyerdeki cikkre külön is felhívjuk T. Olvasóink figyelmét. Az illusztrációk szerzője napokban tartotta hasonló tárgyú felolvasást, amide meggyengedének tartják, hogy a jelen cikk önálló jelleggel bír és nem képezi a felolvasás egy töredékét.

Hogy a magyar hatalom elhanyaglásával miként lazult meg s bomlott fel egy időre a kötelék, a mely Dalmáciát Magyarországhoz fűzte: arra e szűk keretű cikkben kiterjeszkedni nem akarok. Itt csak azt a tényt konstátálom, hogy Dalmácia jogilag ma is hozzánk tartozik s az 1868:XXX t.-cikk 65. §-ában Magyarország fogadást tesz, hogy a magyar szent korona jogán követeli fogja Dalmácia visszacsatolását.

Reméljük, hogy az önálló vámtérület megvalósítását célzó törekvések Dalmácia visszacsatolásának kérdését is gyorsabban lépésekkel fogják előbbre vinni, mert hiszen az önálló vámtérület felállításával egyidejűleg biztosítanunk kell fogalmi és gazdasági szabadságunkat is, már pedig ez csak a régi magyar tengerpartnak — vagyis Dalmáciának — visszazserelésével történhetik meg.

De az önálló vámtérület kérdéséről eltekintve is, nekünk kiváló gazdasági érdekünk, hogy a szomszéd Dalmáciával szorosabb érintkezésbe lépjünk, mert bárholva fog is tartozni Dalmácia politikailag, gazdasági tekintetben reánk nézve mindig nagy jelentőséggel fog bírni.

Dalmáciában a természeti kincseknek sokasága vár kiaknázásra. Egyebekről nem szólna: kőszén, aszfalt, cément, márvány, bor szinte

kinálkoznak az értékesítésre s hozzá a tenger mellett, a mi a nyers termékeknek és az ipari cikkeknek széthordását annyira megkönnyíti. Ipari telepek létesítéséhez rengeteg vízierő s a tengeri kereskedelem és hajózás céljaira páratlan fekvésű pompás kikötőhelyek állnak rendelkezésre, melyeknek mindegyike egy-egy kapuja a Balkán-félszigetnek, s a nagyszabású világereszkedelmi politika kifejtésére szinte kínálkoznak. S ez mind parlogon heverjen, avagy átengedjük az osztrákoknak s az olaszoknak, a mikor Dalmácia nemcsak jogilag tartozik hozzánk, de fekvésénél fogva valósággal tengerpartja a mögötte elterülő magyar birodalomnak?

Kerausch-Heimfelszen József osztrák író, tavaly Bécsben, Dalmáciáról tartott felolvasását a következő szavakkal fejezte be: «Uraim, ne feledjék el, hogy a ki Dalmáciát eldobjuk, az Ausztriát eldobjuk!»

Hát az osztrák urak kissé későn ismerik fel Dalmácia jelentőségét. Több, mint száz éve, hogy Dalmáciát Ausztriához csatolták s ez alatt a hosszú idő alatt Dalmácia földrajzi fekvésének és természeti kincseinek kihasználása érdekében nem történt. Most itt az ideje, hogy a késlekedő osztrákok helyét mi foglaljuk fel s fogjunk hozzá Dalmácia gazdasági meghódításához.

Ha Dalmáciában közgazdasági-lag tért foglalunk, az nekünk is, meg a dalmátoknak is javára fog válni. A magyar-dalmát törelem legfényesebb emléke, a törvényes alap s a földrajzi fekvés egymásra utalnak bennünket s érdekeink közössége; már pedig az érdekek közössége a föld kereségének mindegyik barátság legerősebb kapcsa.

Igaz, hogy az osztrák politika folytonos izgatásaival száz év óta mindent elkövetett, s mindent követ a jelen pillanatban is, hogy Dalmáciában ellenünk hangulatot teremtsen; de én biztosíthatom a magyar közönséget, hogy Dalmácia kiváló férfiai között már sokan vannak, a kik keresik a velünk való együttes munkálkodást.

Engedje a Gondviselés, hogy a magyar közgazdasági élet munkásai bőségesen kivessék a maguk részét a magyar-dalmát barátság megteremtésében s megszilárdításában.

Mezőgazdaságunk és a hazai ipar.

Kárpatoktól az Adriáig visszahangzik a jelszó: pártoljuk a hazai ipart! Szívbeli örülünk annak, hogy végre valahára a magyar társadalom tudatára ébredt annak, hogy határozottan saját érdekében cselekedünk, ha iparkodunk tőlünk minden telhető eszközzel odahatni, hogy hazánk területéről az osztrák iparcikkek kiszorítsák, piacot teremtsünk

TÁRCA.

Lyra.

Félek, hogy rám borul az alkony.
Mikor a hajnat váru várom.
Félek, hogy egyszer így csaldóm:
Hogy sohasem lesz gyógyulásom.
Félek, ó úgy félek, hogy egyszer
Orvul a téboly éje lep meg.
S kiegész aggyal, elborultan
Nem lesz már több dal a szívemnek!

Hazudsz tükör!...

Hazudsz tükör!... nem én vagyok ez itt!
Ó nem az enyém ez a sima homlok.
Ezek a szemek lelkeim tükörzik? [dök]
Hazudsz tükör!... mert megfőrnék a gonfájú vagyok?... csupa kedv, csupa láng?
Búska, dacos, a ki sohase gőnyed? —
Hazudsz tükör!... vagy gőnyölödsz talán?
Ne gőnyölőd, mert darabokra törlek!

Epitologus.

Aranyvetésem — az apró dalok
Aratásakép? közönyt aratok.

A hír, dicsőség messzi elmaradt.
S én siratok egy veszni téli nyarat!

Andor Gyula.

Tűz s faluban.

Valamikor a legjobb gazdák közé tartozott Pál Bernát. Földje, szép házaicska volt s az állatok párosával járta udvarán. Minden esztendőben tudott egy pár csikót nevelni, melyeket a nyitrai vásáron mindig jó pénzen adott el s maga is, hozzátartozói is bőségesen voltak a jó módnak.

Mindenki arról beszél mostanság, hogy a dolgai nagyon rossza fordultak, mi lehet annak az oka tulajdonképp, hogy a valaha módos, szorgalmas ember úgy elorhíkedett. Mert az utóbbi időben igen rosszul álltak az ügyei, sokszor az atyafiak segítettek ki a zavarból, mert

lassacskán alig akadt valami is a háznál. A földjeit már régebben eladogatta, a kis házon, telken kívül már semmije sem volt s az is talán azért állott olyan rossz-közöféiben, mivel hogy a sok teher nyomta. Még jó — mondogatták az emberek, ha úgy a pusztulásáról szó esett — hogy nem él az asszony. A felesége rendkívül szorgalmas, jámbor asszonyka volt s bizonyára rosszul esett volna látni annak a vagyonnak a pusztulását, melyet egy emberélet javidejében ketten kapargattak össze.

Nem is nagyon csodálkoztok tehát azon senkiesem, hogy a községhezálal frást fűggesztettek ki, mely arról szólt, hogy Pál Bernát háza fölött nemskora megütte a dob. Ha egyszer dúlének indult a vagyon, nem állta azt meg semmi jógy okoskodtak az emberek és váltig a néhai jó feleséget sajnálták, a ki a korhatalmú, korszmáz Pál Bernátból újra becsületes embert tudna faragni. Akadtak, a kik határozottan azt mondogták,

hogy Pál Bernát csakis azért ilyen, mert meghalt a felesége, a miatt keseredett el. Lehet, hogy így volt, de Pál Bernát erről nem szólt soha semmit.

Az öreg Steiner doktor, a ki már hosszú idők óta lakott a községben és már az apjával is nagy barátságban állott, a mint a beszédeknek hírt vette, elhatározta, hogy lekérte beszél a javítatlan embernek, hiszen az apja valamikor nálá kocskosodott s talán éppen az a pénzecske, a mit nála kúppogtatott össze, és a tisztesség, a mit az ő házában tanult, vetette meg az alapját annak a szépen virágzó kis vagyonnaknak, a mit tőne most a fű szűgesszeme korszak predjára dobott. A mint erre legközelebb alkalom adódott, mindjárt meg is tette. Jobb volt hozzá, hiszen olyan jószágos öreg ember volt, a kitől mindenké jó szívet vette a tanácsot.

Pál Bernát azonban igen elkéseredett s váltig azon bizonykodott, hogy nem ő a hibás, hanem a sors. Volna csak

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tenár és orvos által naponta ajánlja.

Sirolin

Emelt az érvényes és a helyes, meggyőztető a köhögés, vildákot, újul izsádat.

Mintegy értékesen utánzókat is kínálunk, kérjünk mindenképp „Roche” orvosi szociogódot.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

Magas orvosi rendeltetés a gyógyszerészetben — Art. V. 188. §. 1. §. 1. §. 1.

* **Jutalomdíj.** Az Eperjesi Széchenyi-kör **Csapary Antal** szedliczei áll. el. iskolai tanfőt nem-magyarajkú növendékek által látogatott iskolájában a magyar nyelv sikeres tanítása és a magyar hazafias szellem és érzelmet terjesztése körül tanfőstől kitűnő buzdogása elismerésért a Nemzeti Kaszinó által létesített alapítvány megírta kamatából 56 kor. jutalomdíjat tette ki és emellett összeget a jutalomdíjra elismerő-oklevél kíséretében kiadati határozta.

* **Amatőrök részére** kifogástalan minőségű fényképezési szerek kaphatók Eperjesen Cattarinónál.

* **Érdeklődés.** Az eperjesi gör. kath. püspökség szépségű erdeit egy csaszai fahaszkodó-cég vette meg 1,600,000 koronáért. Az erdőket tíz éven át tarolják s ott állandóan 7—800 ember talál foglalkoztat.

== TÖRVÉNYSZÉK. ==

Magánokirathamisítás. **Baum Mózes** és **Willer Rézi** felőlvérkői lakosokat magánokirathamisítással vádolta a kir. ügyészség. A vád tárgyát az képezte, hogy **Willer Rézi** épületet tüzéssz alkalmával legény, oly célból, hogy a Transsylvania biztostól-intézményt a biztostól-nyugát ignóke által oly értelmű íngyűnt állított ki, melyben a biztostól-igé kifeizete igazolatott, holott ő t. i. **Willer Rézi** a diat tényleg ki nem fizette. Ezen nyugta alapján azután a biztostól-intézet a biztostól-összeg erejéig beperelte, a per folyamán pedig az eljár brassói kir. törvényszék az ügyiratokat — bünelekmény felengasztás látrán — az eperjesi kir. ügyészséghez tette át. Tegnapielőtt, vagyis apr. 3-ikán

tárgyalta az ügyet az eperjesi kir. törvényszék bünetés tanácsa **Grynaeus Géza** kir. tszvéki elnök elnöklése alatt. A vádat **Fest Géza** kir. alügyész képviselte, a védelmet dr. **Müller Bertalan** eperjesi ügyvéd látta. A közdólvó hosszabb beszédben indokolta a vád alaposágát és igyekezett kimutatni, hogy e bünyüben a magánokirathamisítás, illetőleg sikasztás és csalás bünelekményeinek ismerve felismerhetők. A védő nagy jogi tudással, alapos tanulmányozásra való érvekkel és fényes szónoki tehetséggel előadott beszédében mutatta ki a vád tarthatatlanságát. A kir. törvényszék, a védő érveléseit elfogadva, felmentő ítélet hozott. A közdólvó a felmentést még felebbeszézt jelentett be.

Fiatl bűnösök. **Demko János, Hugya István** és **Dromolókócs János**, 16-17 éves parasztfiúk a mult év folyamán számtalan

lopást követtek el. Így **Demko** még 1904-ben Nagysáros községében egy forgópisztolyt, bányánt; 1905-ben csergőt, löszerszámot, zsákot, libát; 1906-ban valami 37 galambot stb. lopott — részant végre, részint társával együttesen. Egyre sikerült őket tettenérni és a nyomozás folyamán büneiket napvilágra hozni. Demkót 8 hét börtönrre ítélte a kir. törvényszék bünetés tanácsa. Őt ugyanis háromrendbeli lopás vétségé, ennek egy kísérlete és ötrendbeli lopás bünetéte miatt ítélték el. Hugya István kétrendbeli lopás bünetéte és egy vétségé kísérlete miatt két hét fogházzal büntették. Dromolókócsot pedig, tekintettel arra, hogy vele szemben csak egyrendbeli lopás vétségének kísérlete nyert bizonyítást — fiatl korára való figyelemmel — 8 napi elzárásra ítélték.

Kiadja a szerkesztőség.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1905. évi október hó 1-től.

Órló—Eperjes—Budapest:			
Órló .. ind.	—	Csak hó 9 00	1 35
Héthárs ..	—	6 00	9 40
Kisszében ..	—	6 25	10 00
Eperjes megálló ..	—	6 40	10 05
Eperjes érk.	—	6 50	10 00
Eperjes ind. 5 08			
Abos .. érk.	5 39	7 55	11 11
Kassa .. érk.	6 14	8 30	11 35
Budapest .. érk.	1 30	1 30	8 50
Budapest—Eperjes—Órló:			
Budapest .. ind.	7 40	7 50	2 15
Kassa .. érk.	1 06	1 49	7 48
Eperjes érk.	1 37	5 18	9 00
Eperjes ind.	1 42	5 28	9 37
Eperjes megálló ..	1 46	5 33	9 43
Kisszében .. érk.	2 10	6 04	10 18
Héthárs ..	2 27	6 21	10 40
Órló ..	3 08	7 10	—

Eperjes—Bártfa:			
Eperjes ind.	7 18	—	5 30
Bártfa .. érk.	9 15	—	7 25

Bártfa—Eperjes:			
Bártfa .. ind.	—	11 35	9 30
Eperjes .. érk.	—	1 30	9 51

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	8 15	—	3 05
EPERJES .. érk.	—	8 30	—	3 20
Eperjes ind. 5 08				
Abos .. érk.	5 39	7 55	12 15	3 19
Abos .. ind.	5 54	8 09	12 34	3 40
Margitfal. érk.	6 35	8 54	1 25	3 58
Gömbölyfal. érk.	7 05	11 15	3 30	4 00
Szeplényfal. érk.	7 14	9 30	1 40	4 05
Fótca .. érk.	8 00	10 45	3 10	4 20
Igló .. érk.	7 48	10 05	2 11	4 25
Lécs .. érk.	8 15	10 40	3 35	4 30
Poprád .. érk.	8 35	11 05	2 46	4 37

Szepesség felől érkezik a vonat:

Poprád .. ind.	3 00	6 25	8 30	12 40
Abos .. érk.	5 44	8 08	11 25	3 48
Abos .. ind.	6 18	8 20	11 35	4 11
Eperjes érk.	6 48	8 55	12 05	5 18
Eperjes megálló ..	7 05	—	—	5 33

Egy gyorsan és szépen irni tudó fiatalember bármely irodába ajánlkozik egész- vagy félnapra. Címe a kiadóhivatalban.

Tiszta MAKULATURA-PAPIROS eladó lapunk kiadóhivatalában.

FIDIBUSZ

! A legkötönybb és legolcsóbb élelap !
Szerkesztő: **HELTAI JENŐ.**
Főmunkatársak: **Ambrus Soltán, Molnár Ferenc, Herény Ferenc, Ignóczy, Lovik Károly.**
Képi javít: **Coerna Reszó, Csók László, Garay Ákos, Gúlyás Lajos, Pécsy Adolf, Ferenczy Károly, Kermatoc Károly, Márk Lajos, Lincik Lajos, Vesztróczy Manó rajzolja.**
Péntek délelben már kézhez kaphják a vidéki előfizetők a **FIDIBUSZ-t!**
Előfizetési ára páratlanul olcsó: Egész év 6 kor / Negyedéves 1 K 50 f. Féléves 3 kor. / Egy hóra 50 fillér.
Egy szám ára 5 kor. (10 fill.)

Friss, vidám, pójkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élelap. Mutatványszámot kívánatként ingyen küld a **FIDIBUSZ** kiadóhivatala. Budapest, Röck Szilárd-utca 9.

A legnépszerűbb és legelterjedtebb magyar ellenzéki lap

A NAP.

Az erőszak és megfélemlítés e nehéz idejében a 48-as eszmény leghebbebb katonája — **Mintthogy** a kormány az urcai arisztást megszéltette, kérjük olvasónkat úgy Budapestben, mint a vidéken, fizesseken elő a **NAP**-ra, vagy vegyék meg a dohánytösdökében, vagy rendezték meg a lapkiadóhiválnál.

Előfizetés: negyedéves 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér.

Felölő szerkesztő: **Braun Sándor.**
Főmunkatársak: **Ábrányi Emil** és **Ugron Gábor.**

A **NAP** kiadóhivatala: Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9
Egy szám ára: 2 krajcár.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a kiadóhivatal **Eperjes, Fótca 37. sz.**

Van szerencsem értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy **kész férfi-, fiú- és gyermek-ruha üzletemet tetemesen megnagyobbítottam**

és azt a tavaszi idény beálltával meglepő szép és kiválóan izlése szövetekből készült, jobbadán **hazai gyártmányú** ruhakkal dúsan fölszereltem.

- Többek között a következő cikkeket vagyok bátor felemlíteni:
- Tiszta szolnai gyapjú-szövetű, divatos kamgarn férfi-öltöny 20 kor.-tól feljebb
 - Vadász- és sport-öltöny, hosszú vagy rövid nadrággal 18 " " "
 - Fiú-ruhák, jó minőségű schewiot- és kamgarnból 12 " " "
 - Gyermek-costümök, gyönyörű kivitelben 5 " " "
 - Átmeneti felöltők, angol schewiotból 21 " " "
 - Egyszínű szürke felöltők, saját bélséssel 23 " " "
 - Sport-felöltők, feltűzött zsebekkel 24 " " "
 - Papi felöltők 30 " " "
 - Fiú- és gyermek-felöltők többféle kivitelben, különféle áron.

Nadrágok — úgy férfiak, mint fiúk és gyermekek részére — nagy választékban. Midőn mindezt a t. közönség figyelmébe ajánlom, egyben felkérem áruházm megtekintésére, hol tájékozódni nyherhet a legújabb divatról s tudomást szerezhet arról, hogy **férfi-, fiú- és gyermekruhák kivitelében, valamint az olcsóság tekintetében sem a földön velem versenyezni nem képes.** Külön osztály mérték szerinti megrendelésre, a rakatórom levő dúo választék **bel-** és külföldi gyapjúszövetekből, művészes szabás és elegáns kivitelben.

Becses pártfogását kérve, kitanó tisztelettel: **SPITZER MÓR,** Fótca 57. szám.

